

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 18C/220/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213232485
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2015:7213232485.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Alenou Mikovou vo veci Ž. T. B. V. Y. Q., T. XXC, XXXX J., Š., R.-XXX.XXX.XXX, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Karadžičova 8, Bratislava proti Ž.M. L. Č., G.. XX. X. XXXX, K. E. X, C. v konaní o zaplatenie X.XXX,XX eur s prísl.

rozhodol:

Žaloba sa zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

/.

odôvodnenie:

Žalobou zo dňa 10. 12. 2013 žalobca O. A. s.r.o. uplatňoval voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy X.XXX,XX eur zo zmluvy o úvere zo dňa 27. 4. 2007, ktorá bola uzavretá účely kúpy motorového vozidla medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou W. M. Q..A.. K. a žalovaným. Pohľadávka pôvodného veriteľa zo zmluvy o úvere bola postúpená na spoločnosť O. A. s.r.o. zmluvou o postúpení zo dňa 27. 9. 2012, ktorá ju následne zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 31. 1. 2014 postúpila na súčasného žalobcu spoločnosť T. B. V. Y. Q..

Podľa špecifikácie žalovaného nároku, tento v časti X.XXX,XX eur zodpovedal neuhradenej istine úveru, v sume XX,XX eur s úrokom z úveru, v sume XX,XX eur „doúčtovaným úrokom za dni od poslednej zaplatenej splátky do dňa ukončenia zmluvy, vo výške XX,XX eur išlo o „dorovnanie“ havarijného poistenia a vo výške XX,XX eur o „dorovnanie“ poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla. Súčasťou pohľadávky boli tiež administratívne náklady za ukončenie zmluvy vo výške XX,XX eur, náklady spojené s ukončením fixácie zdrojov vo výške XXX,XX eur, náklady spojené s predčasným ukončením podľa všeobecných zmluvných podmienok vo výške XXX,XX eur a ostatné dlhy vo výške X.XXX,XX eur. Zhodným spôsobom sú označené jednotlivé finančné položky aj v listine „vyúčtovanie úverovej zmluvy Č.. XXXXXX“ zo dňa 11. 11. 2010.

Na výzvu súdu, aby žalobca bližšie identifikoval žalovaný nárok, upresnil spôsob stanovenia istiny a úrokov, ozrejmil, čo predstavujú položky týkajúce sa dorovnania poistenia, čomu zodpovedajú uplatňované administratívne a ostatné

náklady a dlhy, žalobca len zopakoval vyššie zmienený spôsob vyčíslenia dlžnej pohľadávky.

Žalovanému bol riadne doručený návrh na začatie konania, ku ktorému sa tento nevyjadril, pojednávania sa z dôvodu práceneschopnosti nezúčastnil, o odročenie pojednávania nežiadal. Z uvedených dôvodov v súlade s ust. § 101 ods. 2 Obč. súd. por, konal aj bez jeho súčinnosti.

Postúpenie pohľadávky bolo preukázané zmluvou o postúpení uzavretou v súlade s ust. § 524 ods. 1,2 Obč. zák., podľa ktorého veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Z obsahu „Zmluvy o úvere na nákup vozidla a záložnej zmluvy Č.. XXXXXX“ zo dňa 27. 4. 2007 vyplýva, že spoločnosť W. M. Q..A.. poskytla žalovanému finančnú čiastku vo výške 7.XXX,XX N. (XXX.XXX,- A.) G. C. Z. J. Z. O.. C. R. Z. J. A. XX.XXX,XX eur, pri uzavretí zmluvy žalovaný zaplatil X.XXX,XX eur. Aj keď je zmluva označená ako „ zmluva o úvere“, úprava práv a povinností zmluvných strán nezodpovedá tomuto zmluvnému typu. Podstatnými náležitosťami zmluvy o úvere je v súlade s ust. § 497 Obch. zák., záväzok veriteľa, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a záväzok dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Zmluva vo svojich ustanoveniach článku 2. a 3. len deklaruje výšku finančných prostriedkov, ktoré boli dlžníkovi poskytnuté a upravuje povinnosť dlžníka na ich vrátenie v určených splátkach. Neobsahuje žiadnu dohodu o úrokoch, ktoré by mal dlžník uhrádzať. Vychádzajúc z uvedeného, záväzkový vzťah zo zmluvy vyplývajúci súd posudzoval ako zmluvu o pôžičke podľa ust. §657 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný mal povinnosť vrátiť poskytnuté finančné prostriedky v 48. mesačných splátkach vo výške XXX,XX eur, z čoho suma XXX,XX eur zodpovedala splátke úveru, suma 19,87 eur nákladom na havarijné poistenie, a suma XX,XX eur nákladom na poistenie zodpovednosti za škodu. Prvá splátka bola splatná dňa 27. 5. 2007, posledná splátka dňa 27. 4. 2011. Žalovaný mal právo ukončiť zmluvný vzťah aj úhradou mimoriadnej 36. splátky splatnej ku dňu 27. 4. 2010 vo výške X.XXX,XX eur. Zmluva neobsahuje žiadne ustanovenia o úrokoch z poskytnutej sumy finančných prostriedkov, ani dohody o nákladoch, či poplatkoch spojených s úverom okrem zmienených nákladov za havarijné poistenie a poistenie zodpovednosti za škodu. Uvedený je údaj o hodnote RPMN 28,80 %.

Obsahom zmluvy je tiež dohoda o zriadení záložného práva k motorovému vozidlu, na ktorého kúpu boli poskytnuté finančné prostriedky a ktoré záložné právo malo vzniknúť v súlade so zákonnou úpravou registráciou v Notárskom centrálnom registri záložných práv. Záložné právo bolo zriadené za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky veriteľa, špecifikovanej ako právo na vrátenie peňažných prostriedkov vo výške X.XXX,XX eur, úrokov a úrokov z omeškania a z dojednaných poplatkov a zmluvných pokút, na náhradu nákladov účelne vynaložených na uplatnenie práv zo zmluvy o úvere a náhradu nákladov vynaložených v súvislosti s výkonom záložného práva.

-3-

18C 220/14-77

Z dôvodu, že žalovaný riadne a včas neuhradzal dohodnuté splátky veriteľ listom zo dňa 29. 9. 2008 oznámil odstúpenie od zmluvy ku dňu 5. 11. 2008, zároveň žalovanému oznámil, že od 6. 11. 2008 začne výkon záložného práva na predmet zálohu - motorové vozidlo a vyzval ho na úhradu dlžnej čiastky X.XXX,XX eur do 5. 11. 2008 pod následkom uspokojenia pohľadávky predajom zálohu vo verejnej obchodnej súťaži.

Na výzvu súdu, aby žalobca predložil listiny týkajúce sa realizácie záložného práva na predmet zálohu a preukázal rozsah uspokojenia pohľadávky z predmetu zálohu žalobca nereagoval.

Nakoľko zmluva neobsahuje dohodu zmluvných strán v zmysle § 262 Obch. zák. (zák. č. 513/91 Zb.), podľa ktorého sa strany môžu písomnou formou dohodnúť, že ich záväzkový vzťah sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka ani z obsahu zmluvy nevyplýva, ako už súd vyššie uviedol, aby išlo o zmluvný typ upravený ustanoveniami Obchodného zákonníka, záväzkový vzťah vyplývajúci

z predloženej zmluvy č. 614848 zo dňa 27. 4. 2007 bol vyhodnotený ako vzájomný vzťah zo zmluvy o pôžičke, podľa § 657 Obč. zák., v zmysle ktorého zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Podľa § 658 ods. 1 Obč. zák., pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

Vychádzajúc z postavenia zmluvných strán, keď veriteľ - W. M. a.s. vystupoval v zmluve ako subjekt poskytujúci finančné prostriedky v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zo zmluvy nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluva o pôžičke má charakter zmluvy spotrebiteľskej.

Podľa § 52 Obč. zák., za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom za podmienok, že dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.

Právny vzťah účastníkov konania sa súčasne riadil ustanoveniami zákona č. 258/01 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

V ustanovení § 4 zák. č. 258/01 Z. z. platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy bola ustanovená obligatórne písomná forma zmluvy o spotrebiteľskom úvere a vymedzené náležitosti zmluvy. Podľa ust. § 4 ods. 2, 3 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby, d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom, e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, f) meno a adresu

-4-

18C 220/14-78

spotrebiteľa, g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad. Zmluva ďalej obsahuje a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6, b) sankcie za porušenie zmluvy, c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek, d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy, e) práva spotrebiteľa podľa § 7.

V zmysle ust. § 4 ods. 4 zák. č. 258/01 Z.z. pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Pritom podľa § 4 ods. 5 zák. č. 258/01 Z.z. od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

S prihliadnutím na spotrebiteľský charakter záväzkového vzťahu, z ktorého vznikla žalovaným povinnosť na plnenie, sa na právne pomery sporových strán aplikovali tiež ustanovenia § 5b zák. č. 250/07 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia orgán rozhodujúci o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Zohľadňujúc zásadu zvýšenej ochrany záujmov spotrebiteľa, ako vyplýva z vyššie citovaného ustanovenia § 5b zákona č. 250/07 Z. z. súd sa ex offio zaoberal aj včasnou uplatnenia nároku žalobcu na súde.

Zmluva účastníkov konania zanikla odstúpením veriteľa od zmluvy pre porušenie záväzku dlžníka na riadnu a včasnú úhradu dlhu. Odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje od začiatku a zmluvné strany sú povinné navzájom si vrátiť to, čo podľa zmluvy dostali (§48, § 457 Obč. zák.). Veriteľ vyzval žalovaného na splnenie záväzku zo zrušenej zmluvy v lehote do 5. 11. 2008.

Právo žalobcu je majetkovej povahy a podlieha premlčaniu v zmysle ust. § 100 ods. 1 veta prvá Obč. zák., podľa ktorého sa právo premlčí ak sa nevykonalo v dobe v zákone ustanovenej (§101 - §110 Obč. zák.). Premlčaniu podliehajú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby (§111 Obč. zák.). Pokiaľ dôjde k premlčaniu práva nemôže ho súd priznať, ak sa dlžník premlčania dovoľá (§ 388 Obch. zák., § 100 ods. 1 Obč. zák.).

-5-

18C 220/14-79

Aj keď Občiansky zákonník predpokladá pre priznanie účinkov premlčania jeho uplatnenie priamo dlžníkom v konaní pred súdom, súčasne ust. § 5b zák.č. 250/07 Z.z. v záujme ochrany spotrebiteľa zmocňuje súd, aby aj bez návrhu prihliadol na nemožnosť uplatnenia práva vrátane jeho premlčania, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ takejto skutočnosti dovoľával. V súlade so zmyslom a účelom tejto právnej normy, súd prihliadol aj bez výslovnej námietky žalovaného na včasnú uplatnenia pohľadávky žalobcu na súde a konštatoval, že právo žalobcu na plnenie sa premlčalo v trojročnej premlčacej lehote vyplývajúcej z ust. § 101 Obč. zák., ktorá začala plynúť odo dňa splatnosti celého záväzku 5. 11. 2008 určenej veriteľom v odstúpení od zmluvy. Odo dňa nasledujúceho bol veriteľ oprávnený uplatniť si svoj nárok na súde, teda k premlčaniu nároku veriteľa došlo najneskôr 6. 11. 2011. Pretože svoj nárok uplatnil žalobca na súde až po uplynutí premlčacej doby dňa 10.12.2013, jeho žaloba bola zamietnutá, keďže premlčané právo veriteľovi nemožno priznať.

Súd dodáva, že zákonodarca poznajúc komplikovanosť finančných vzťahov, do ktorých spotrebiteľ s dodávateľom vstupuje, vedomý si motivácie dodávateľa o čo najvyšší zisk, a to aj za cenu neúmerného finančného zaťaženia spotrebiteľa a zneužívania jeho nedostatočnej finančnej a právnej gramotnosti, zvolil takú formu ochrany slabšej zmluvnej strany-spotrebiteľa, ktorá umožňuje aj bez výslovného návrhu spotrebiteľa, ochrániť jeho práva, ak veriteľ uplatní svoj nárok oneskorene. Je totiž len na rozhodnutí veriteľa, či a v akej dobe uplatní voči spotrebiteľovi splatný nárok na súde. Uplatňovanie ust. § 5b zák. č. 250/07 Z. z., keď aj bez návrhu spotrebiteľa je možné prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva v dôsledku jeho premlčania, nie je porušením zákazu retroaktivity ani zmenou nazerania na inštitút premlčania, ako inštitútu hmotného práva, pretože právna úprava nemenila splatnosť záväzku, premlčaciu dobu ani následky premlčania práva a nijako nezasiahla do práv žalobcu.

Súčasne súd poukazuje na to, že aj pre prípad, ak by nedošlo k premlčaniu žalovaného nároku, žalobca nepreukázal v akej výške uspokojil svoje nároky z predaja motorového vozidla v rámci výkonu záložného práva. Súčasne je z obsahu zmluvy zrejmé, že absentujú náležitosti vyžadované ust. § 4 ods. 2,3 zák.č. 258/01 Z.z., najmä neboli dohodnuté úroky, poplatky, a uplatňované náklady, z ktorých dôvodov by veriteľovi patrilo len právo na vrátenie toho, čo skutočne žalovanému požičal (§ 4 ods. 5 zák.č. 258/01 Z.z.). Z listiny, ktorou veriteľ odstúpil od úverovej zmluvy pritom vyplýva, že žalovaný uhradil minimálne

15 splátok, čomu zodpovedá plnenie v rozsahu 4.415,04 eur. Je tak dôvodné predpokladať, že záväzok žalovaného na vrátenie toho, čo si od pôvodného veriteľa požičal, už splnením zanikol.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 1 Obč. súd. por., v zmysle ktorého procesne úspešný účastník konania má právo na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý v konaní úspech nemal. V danom prípade žalobca je neúspešnou sporovou stranou, preto nemá právo na náhradu trov konania, žalovanému žiadne preukázateľné

-6-

18C 220/14-80

trovy konania nevznikli, preto súd rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Košice II, v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže

odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. /§ 205 ods.

2, 3 OSP/.